

dige dienst heeft ruim 1 miljoen frcs. gekost; 16.788 personen zijn in de ziekenhuizen, ruim 1 miljoen patiënten op de poliklinieken behandeld; 3079 lepralijders zijn geïsoleerd en 71000 vaccinaties zijn verricht.

ZÜRICH. — **De volksstemming over de vrije kwakzalverij.** Gelijk reeds vroeger werd medegedeeld, hebben 7000 burgers van het kanton Zürich hun medeburgers voorgesteld volkomen vrijheid te geven aan iedereen onbevoegde, om anderen geneeskundig te behandelen, behoudens snijden, inenten en het toedienen van vergiften. De kantonsraad moet over zulk een voorstel praeadvies uitbrengen en met 158 tegen 5 stemmen heeft de raad aanbevolen, het voorstel te verwerpen. De Raad meende echter, dat het voorstel wel eens onverwachte instemming kon vinden bij het volk, omdat het den geest van mysticisme tegemoet komt. De referent bij den Raad, Dr. BISSEGGER kon op de bekende gronden niet aanraden, de „arznelose Heilweise” oder „heillose Arzneiweise” vrij te laten. Wel vond hij het raadzaam, aan de hoogeschool een leerstoel op te richten voor de aan de natuurkunde ontleende geneeskrachten (*Corresp. blatt. f. Schweizer Aerzte*).

CHINA. — **De Europeesche geneeskunde.** In een belangwekkenden brief uit China over de geneeskunde en de geneeskundige studie der Chineezen in de *Münch. med. Wochenschr.* n°. 29 deelt de briefschrijver mede, dat meer en meer mannen en vrouwen tegenwoordig de geneeskunst trachten te leeren onder leiding van Europeanen en Amerikanen, en wel omdat zij daardoor een winstgevend beroep machtig worden, daar de bevolking een zeer groot vertrouwen heeft in de Westersche geneeskunde. Weggelopen ziekenoppassers uit Europeesche hospitalen hebben onder den titel „Westersche arts” hun schaapjes op het droge gekregen. PINKHOF.

B I N N E N L A N D.

— **Behandeling van onrustige krankzinnigen.** Op het voetspoor van den bekenden Duitschen psychiater Prof. KRAEPELIN, eertijds te Heidelberg, thans te München, heeft men in de laatste jaren in verschillende krankzinnigengestichten en psychiatrische klinieken van Zuid- en Midden-Duitschland, met goed gevolg meer en meer gebruik gemaakt van langdurige warme baden (z.g. Dauerbäder), ter kalmeering van opgewekte, onrustige krankzinnigen, die tot nu toe veelal slechts in de isoleercel konden worden verpleegd. Deze behandelingswijze zal nu binnenkort op eenigszins uitgebreide schaal en systematisch worden toegepast in het gesticht „Endegeest” bij Leiden, waar een gedeelte van het paviljoen voor onrustige vrouwen verbouwd en geheel voor dit doel ingericht wordt; terwijl bijzondere voorzorgsmaatregelen worden genomen, om de temperatuur der baden nagenoeg constant te houden en het gevaar voor ongelukken (b. v. de toevloeiing van al te heet water, enz.) zooveel mogelijk buiten te sluiten.

— **Rustoord voor pleegzusters.** Door een dame, die onbekend wenscht te blijven, is aan den Ned. Bond voor ziekenverpleging de geheel gemeubileerde villa „Bella Vista” te Oosterbeek voor 2 $\frac{1}{4}$ jaar ten gebuik afgestaan, als rusthuis voor de zusters.

Er zal plaats zijn voor 6 zusters, die daar tot herstel van ziekte of noodige rust na afmattenden arbeid eenigen tijd zullen kunnen doorbrengen. De pen-

sionsprijs zal bedragen f 1.— per dag voor zusters leden van den Bond, en bij wijze van overgang, tot 1 Januari 1906, ook voor verpleegsters niet-leden van den Bond. Aanvragen tot plaatsing moeten gericht worden tot den Heer J. W. VAN HOOGSTRATEN te Edam, Secretaris der Commissie voor het Ondersteuningsfonds.

— **La mort sans phrase.** De gemeenteraad van Finsterwolde (Gr.) heeft het verzoek van de afdeeling Oldambt onzer Maatschappij, om school-artsen aan te stellen, voor kennisgeving aangenomen. DANIELS.

Oorzaak van den dood. in de week van 17 tot 23 Juli 1904.	Amsterdam.					Rotterdam.					's-Gravenhage.							
	Totaal.	Onder het j.	1—4 jaren.	5—19 jaren.	20—64 jaren.	65 en meer j.	Totaal.	Onder het j.	1—4 jaren.	5—19 jaren.	20—64 jaren.	65 en meer j.	Totaal.	Onder het j.	1—4 jaren.	5—19 jaren.	20—64 jaren.	65 en meer j.
Febr. typhoid., typh. exanthem.	1	.	.	.	1	.	3	.	.	.	3	.	.	.	1	.	.	.
Mazelen	5	3	2	.	.	.	5	1	4	.	.	.	2	1	1	.	.	.
Roodvonk.....	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Kinkhoest.....	2	.	2	.	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Diphtherie en croup.....	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Influenza	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Cholera nostras.....	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Longtuberculose.....	19	.	.	3	15	1	6	.	.	1	4	1	7	1	.	.	6	.
Andere vormen v. tuberculose	4	1	1	1	.	1	2	.	1	1	.	.	1	.	.	.	1	.
Kanker e. a. maligne tumoren.	13	.	.	.	6	7	9	.	.	.	.	5	4	7	.	.	4	3
Meningitis.....	3	.	2	.	1	.	5	3	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Organische hartgebreken.....	10	.	.	.	6	4	5	.	.	.	4	1	2	.	.	.	.	2
Croupeuse pneumonie.....	4	.	.	.	3	1	6	2	1	.	.	3	3	1	1	.	1	.
Andere ziekten v. d. ademh. org.	9	4	3	.	1	1	2	1	.	.	.	1	4	2	1	.	.	1
Ziekten der spijsvert. organen.	22	16	2	.	3	1	27	18	3	1	4	1	7	6	1	.	.	.
Ziekten van de nieren.....	3	.	.	.	2	1	2	1	.	.	1	.	1	.	.	.	.	1
Ziekt. v. kraamb. e. zwangersch.	9	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Gewelddadige invloeden.....	9	.	2	2	4	1	2	.	.	.	2	.	3	.	1	1	.	1
Andere ziekten en onbekend.	34	15	1	.	9	9	26	10	2	1	3	10	18	2	1	1	5	9
Totaal.....	139	40	15	6	51	27	101	36	14	7	23	21	56	13	6	3	17	17
Levenloos aangegeven.....	12	.	.	.	.	.	13	.	.	.	.	.	6	.	.	.	.	.

Sterfte op 1000 inw. per jaar: te Amsterdam 13.22, te Rotterdam 14.45 en te 's-Gravenhage 12.6. Aantal geboren te Amsterdam 249, op 1000 inw per jaar 23.69, te Rotterdam 240, te 's-Gravenhage 126.

Dr. RINGELING (Amsterdam). Dr. W. K. M. GÖTTE (Rotterdam, 's-Gravenhage).

PERSONALIA.

HERBENOEMD: Tot klinisch assistent van Prof. M. STRAUB in het Binnen-Gasthuis te Amsterdam, G. W. WISSELINK arts; tot idem van Prof. P. K. PEL, in idem Dr. H. BURGERHOUT, arts; als bestuurder van de Stedelijke Werk- inrichting te Leiden, Dr. J. G. VAN DER SLUYS.

BENOEMD: Tot buitengewoon uitwonend assistent aan de afdeeling van Prof. MENDES DA COSTA in het Binnen-Gasthuis te Amsterdam, TH. M. PASSTOORS,